

Cultura

Les regles canvien

La revolució dels joves lectors

La franja més lectora a Espanya se situa entre els 14 i els 24 anys

LARA GÓMEZ RUIZ
Barcelona

Dona urbana de més de 55 anys i estudis universitaris. Així era el retrat robot del lector freqüent a Espanya el 2019, segons el baròmetre d'hàbits de lectura i compra de llibres a Espanya. Un resultat que s'assembla al d'informes anteriors però que té una notable diferència amb l'últim publicat, a començaments del 2025, en què s'indica que les que més llegeixen són dones joves d'entre 14 i 24 anys. A què es deu aquest canvi?

“Entre altres coses, a la pandèmia”, avança Daniel Fernández des de la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya. “Davant la falta de lleure, molts joves es van aficionar a la lectura durant el confinament i van aconseguir crear un hàbit que, tal com indiquen les xifres de venda, encara avui mantenen. S'hi afegeix l'auge de les xarxes en aquell moment, amb plataformes com TikTok,

Un fenomen mundial. Una jove llegeix 'Ales d'ònix', el tercer lliurament de l'exitosa saga de fantasia de Rebecca Yarros.

que van potenciar la lectura com un acte col·lectiu i no exclusivament individual. Molts joves lectors van començar a devorar llibres per lleure però, també, per tenir més contingut de què parlar als seus perfils i participar en clubs de lectura”.

L'editora Míriam Espinar, de Crossbooks, ha vist com aquests últims anys ha evolucionat la literatura juvenil i assegura que, l'última dècada, “el canvi és notable, ja que les fronteres s'han ampliat, tant de públic com de temàtiques”. Admet que la fa enfadar que part de la població continuï sense creure's que la franja d'entre 14 i 24 anys sigui la que més se submergeix en els llibres. El 75,3% dels joves d'aquestes edats asseguren que llegeixen en el temps lliure. “Els números no menteixen. Si es venen més llibres és perquè hi ha més gent que en llegeix. Només cal veure les llargues cues que es formen. He vist molta gent esperant sota la pluja per conèixer el seu autor preferit, que converteixen en una estrella del rock”.

La pregunta que molts es fan és: què llegeixen? “El que més triomfa és la fantasia. Però no una qualsevol, sinó protagonitzada per dones fortes. Acostumen, a més, a tenir gairebé sempre un component romàntic. El que s'anomena *romantasy* funciona

ALEX GARCIA

molt bé”, assenyala Espinar.

L'editor Daniel Fernández afegeix una altra dada no menys ressenyable: “Les històries contenen cada vegada més sexe. És un tema que interessa i molt. L'edat d'iniciació amorosa ha baixat i les novel·les que abans eren més blanques en aquest aspecte i només mostraven el despertar adolescent ara necessiten un component picant”. Cal dir que hi ha graus de *spice*, tal com en diuen algunes *booktokers* que ressenyen llibres a TikTok, i que van des d'inocents trobades d'institut fins a escenaris més complexos, presentats sota l'etiqueta de *dark romance*, en què les màfies, els incestos, les dinàmiques de poder o, fins i tot, les mutilacions físiques són presentades com una cosa eròtica.

El *dark romance* és tan sols un dels molts subgèneres del *new adult*. Aquest gènere mare es caracteritza, entre altres coses, perquè els personatges són joves però no tant. Van a la universitat o comencen les seves

primeres feines. Que la Fira del Llibre de Frankfurt obrís un pavelló de més de 8.000 metres dedicats en exclusiva al *new adult* “és una mostra més que el focus està posat en la literatura juvenil”, va apuntar en el seu moment a aquest diari Francisco Javier Sanz, director de gestió d'obres literàries i audiovisuals a Planeta.

Editors de diferents segells també assenyalen que, tot i que menys, alguns clàssics contemporanis també interessen als més joves. Amb l'onada feminista, per exemple, Virginia Woolf i Simone de Beauvoir han tornat amb força, igual que *La pesta*, d'Albert Camus, que joves i adults van convertir altre cop en best-seller en els anys de la covid.

Després hi ha autores com Sarah J. Maas, que barregen fantasia i clàssic a *Una cort de roses i espines*, que és una adaptació de *La bella i la bèstia*. Les seves obres s'han traduït a 38 idiomes i han venut més de 35 milions de còpies al món. Xifres semblants su-

posa l'argentina establerta a Espanya Mercedes Ron, el madrileny Eloy Moreno o la mallorquina Joana Marcús. Aquesta última és avui l'autora espanyola més venuda a Llatinoamèrica, segons la consultora Nielsen. Qui també va demostrar el furor juvenil fa poc menys d'un mes és Rebecca Yarros amb el seu *Ales d'ònix* (Columna / Planeta), el tercer lliurament de la saga de fantasia *Empiri*, que va superar els 120.000 exemplars venuts en menys d'una setmana a Espanya. Raquel Martínez només ha permès a la seva filla Carla una vegada, el 22 de gener, que se saltés un parell de classes. “Em va convèncer per fer cua a les vuit del matí. Per a la meua sorpresa, hi havia unes deu noies i, poc després, es van multiplicar”. L'escena es va repetir en diversos comerços del món i els llibreters la van comparar amb el furor que es va desencadenar a començaments dels 2000 amb Harry Potter, el nen mag de J.K. Rowling que va fer

lectores diverses generacions.

“Moltes llibreries que no són al centre o que són en municipis menys poblats estan vivint d'aquestes sagues que es venen a grans nivells”, assegura Fernando Pelayo des de +Bernat, que remarca un altre factor que ha motivat els més joves, més enllà de les bones històries, a comprar llibres físics: els talls pintats (quan la part exterior de les pàgines està teinyida d'un color). I això que augmenta el percentatge de lectors en format digital i que l'audiollibre no para de créixer entre les noves generacions i assoleix el 7,9% de la població. “Es valora cada cop més el preciosisme”.

Les llibreries es mantenen com el principal canal de compra, amb un 44%. Conscients d'això, La Central obrirà una nova llibreria al carrer Consell de Cent que té la intenció d'especialitzar-se en el lector jove. “Estan perdent la vergonya i cada vegada demanen més recomanacions als llibreters. La idea és que els

65,5

PER CENT DE LA POBLACIÓ ASSEGURA QUE LLEGEIX LLIBRES EN EL TEMPS LLIURE

71,7

PER CENT DE DONES LLEGEIXEN EN EL TEMPS LLIURE, PER NOMÉS UN 59 PER CENT DELS HOMES

75,3

PER CENT DE LA POBLACIÓ D'ENTRE 14 I 24 ANYS LLEGEIX LLIBRES EN EL TEMPS LLIURE

7,9

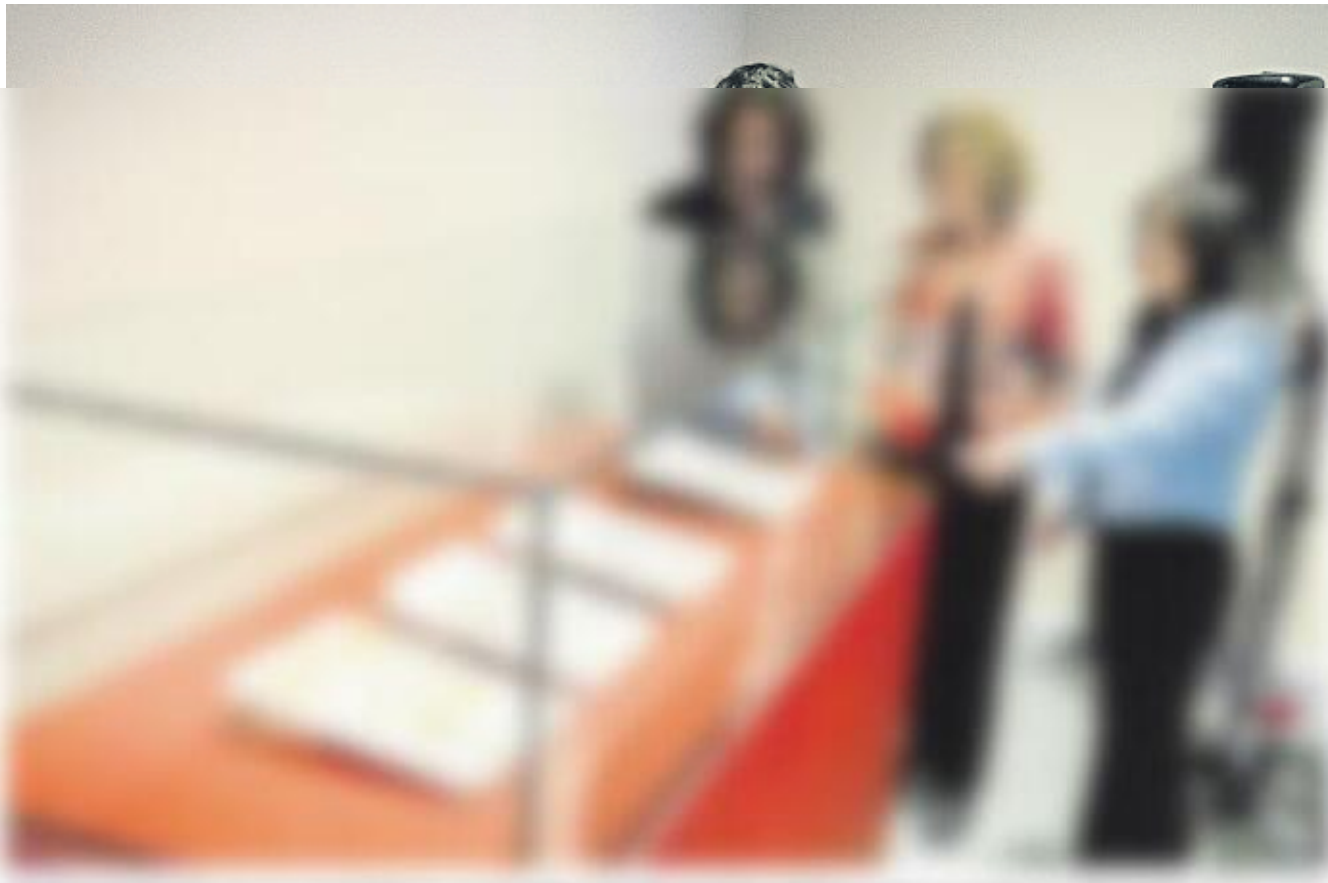
PER CENT DE LA POBLACIÓ ESCOLTA SOVINT AUDIOLLIBRES

44

PER CENT DE LA POBLACIÓ COMPRA EN LLIBRERIES, EL CANAL PRINCIPAL

1/3

DELS CIUTADANS ASSEGUREN QUE NO LLEGEIXEN MAI CAP LLIBRE O GAIREBÉ MAI

“Ui,

100

E

Quatre nòrdos que parlem

H

“Es diu que els joves no llegeixen, però les xifres ho desmenteixen”

Ve de la pàgina anterior

nostres tres establiments siguin complementaris i que aquest es convertixi en un lloc on puguin crear més comunitat”, explica la llibretera Júlia Freitas. Aquesta realitat també la va tenir en compte Bookish quan va crear l'any passat a Barcelona el Crush Festival, que va celebrar la segona edició aquests 15 i 16 de març i que van vi-

sitar supervendes com Inma Rubiales, Mercedes Ron o les internacionals Marian Keyes i Carrie Leighton. “El públic juvenil té altres formes de consum cultural. I això és el que ens porta a nosaltres a muntar tot això. Els joves són molt apassionats i s'entreguen a tot el que consumeixen, cosa que porta a crear autèntics fenòmens virals que els empenyen a llegir”, assenyalava la responsable Mar López. Un

esperit que també comparteix el FLIC, el festival de literatura i arts infantil i juvenil, que va celebrar els seus quinze anys aquest cap de setmana al Disseny Hub amb més de 4.500 assistents, i que també compta amb altres seus, com Madrid, Vic, la Vall de Ribes i Galapagar. Magalí Homs, directora del certamen, reflexiona: “Ser jove és enfrontar-te constantment a missatges negatius. Han d'escollar com els diuen, encara que no sigui cert, que no llegeixen, malgrat les actuals estadístiques lectores. O canviem aquest discurs o s'ho creuran i deixaran de banda els llibres. Escoltem-los per una vegada”.●